

prima instanță: C. Valah
(Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani)
instanța de apel: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 2ra-2160/7

ÎNCHEIERE

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Pruteanu Igor,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pruteanu Igor
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
Procuratura Generală, cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în
termen rezonabil a plîngerii și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 iunie 2017, prin care a fost
respins apelul declarat de Pruteanu Igor și menținută hotărîrea Judecătoriei Chișinău
sediul Buiucani din 08 februarie 2017

c o n s t a ț ă :

La 21 octombrie 2016 Pruteanu Igor a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
Procuratura Generală, privind constatarea încălcării dreptului la examinarea și
judecarea în termen rezonabil a plîngerilor din 14.07.2014, 10.03.2015, 04.02.2016
și repararea prejudiciului moral în mărime de 25000 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la data de 01.03.1996 a fost
angajat în calitate de jurist la Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM), care, în
conformitate cu legea, era obligată să îl avanseze în serviciu și să-i asigure un
salariu decent pentru familia sa. De mai multe ori s-a adresat către conducerea
UTM cu problema majorării salariului, deoarece nu putea achita serviciile
comunale, însă de fiecare dată era invocată imposibilitatea majorării pe motivul că
este o instituție de învățământ bugetară.

Precizează că în anul 2008 a demisionat și s-a adresat pentru consultație la
instituțiile de asigurări sociale referitor la pensia ce poate să-i fie stabilită în legătură
cu starea sănătății, însă specialiștii i-au prognozat o pensie indecentă, deoarece
salariul de la UTM era mic.

După demisia din 08.09.2008, în anul 2009 a fost angajat un alt specialist,
căruia UTM îi achita un salariu ce depășea salariul său de 5-6 ori.

Astfel, consideră că a fost silit să demisioneze de la UTM, iar în locul său a
fost angajată o altă persoană Mardari Corina, cu 18 ani mai tânără.

A relatat că abia în anul 2009 s-a depistat că pe parcursul serviciului la UTM a
fost discriminat la salarizare, că administrația a avut posibilitatea să-i majoreze

salariul, dar din motive subiective nu a fost majorat și că suplimentul se stabilea în raporturi procentuale față de salariul de bază de pe poziții subiective.

Invocă că UTM l-a dus în eroare despre lipsa fondurilor suficiente cu scopul de a fi conservat la un salariu suplimentar mic de 413 lei, iar în perspectivă ca să nu mai activeze,

Consideră că administrația UTM l-a forțat să demisioneze ca în locul său să fie angajate alte persoane (rude), cu vârstă mai tânără, cărora să le fie stabilit salariul suplimentar ce depășește peste 9 ori salariul său, prin comparație dintre salariul său suplimentar de 413 lei în anul 2008 și 3200 lei în 2009, fiind o discriminare pe criterii de vârstă comisă de conducerea UTM,

Precizează că în legătură cu fărâdelegile depistate, la 16.07.2014 s-a adresat cu plângere la Procuratura mun. Chișinău, cu solicitarea ca persoanele vinovate din cadrul UTM să fie trase la răspunderea penală pentru tratament inuman și degradant, obținerea muncii prin înșelăciune și discriminare, dar la 18.08.2014 plângerea a fost respinsă.

La 21.08.2014 s-a adresat Procuraturii mun. Chișinău cu o cerere prin care a solicitat să facă cunoștință cu dosarul, dar numai după ce s-a adresat la Judecătoria Centru, la sfârșitul lunii decembrie 2014, i s-a permis să facă cunoștință cu dosarul, eliberându-i copia autentică de pe nota informativă din 14.08.2014. Din dosar a depistat că ordonanța de urmărire penală nu a fost adoptată, cu scopul ca să nu poată fi atacată în judecată, conform art.313 CPP.

Deoarece Procuratura mun. Chișinău se eschiva de la urmărirea penală a responsabililor din cadrul UTM, s-a adresat la Procuratura Generală cu o plângere împotriva notei de serviciu din 14.08.2014 și scrisorii procurorului Matco Andrei din 26.03.2015, (deoarece procurorii intenționat nu adoptau ordonanțe penale), solicitând obligarea Procuraturii mun. Chișinău să pornească urmărirea penală în privința persoanelor vinovate, însă plângerea a fost restituită pentru examinare la Procuratura mun. Chișinău.

Indică că interesându-se ulterior despre dosar, i s-a adus la cunoștință că cercetările continuă, plângerea depusă ține de salarizare cu tematică economico-contabilă, vor fi efectuate expertize, va fi informat la domiciliu.

Invocă că potrivit legii, comunicarea actelor de procedură penală se efectuează de procuratură prin serviciul poștal, prin semnarea dovezii de primire, adică avizul poștal de recepție și că până la sfârșitul anului 2015 în adresa sa nu a parvenit nici ordonanță sau informație despre rezultatul examinării plângerii sale.

Sușține că în ianuarie 2016 s-a adresat la Procuratura mun. Chișinău cu o cerere solicitând să facă cunoștința cu toate actele din materialul de cercetare a plângerii sale adresată Procuraturii Generale și să-i fie eliberate copiile autentice din materialul respectiv, iar la data de 25.01.2016 a fost chemat la Procuratura Chișinău, unde i sa eliberat o xerox copie de pe scrisoarea Procuraturii din 26.05.2015 și i s-a permis să facă cunoștința cu dosarul, din care a depistat că nici după adresarea sa la Procuratura Generală, Procuratura Chișinău nu a efectuat nici o cercetare și nu a fost adoptată ordonanță penală, fiind cointereseată să se eschiveze de la urmărirea penală a șefilor UTM.

La data de 04.02.2016 a depus o plângere la procurorul ierarhic superior de la Procuratura Chişinău împotriva inacţiunilor procurorilor, însă nici la această plângere nu a primit răspuns în termen rezonabil, iar la 09.06.2016 s-a adresat cu interpelare prin poştă şi la 15.06.2016 Procuratura l-a informat despre respingerea repetată a plângerii adresate la 04.02.2016 procurorului ierarhic superior.

Astfel, plângerea de urmărire penală a şefilor UTM a fost adresată la 16.07.2014 în ordinea stabilită la Procuratura mun. Chişinău, iar procurorul era obligat să pornească urmărirea penală la sesizarea comiterii unei infracţiuni şi să constate persoanele vinovate. Or plângerea urma să fie examinată cu finalizarea adoptării unei ordonanţe de pornire a dosarului penal sau de neîncepere a urmăririi penale, iar din cauza intervenţiei ascunse a şefilor UTM asupra plângerii sale la Procuratura mun. Chişinău, ultima a întreprins toate măsurile ca să nu fie pornită urmărirea penală în privinţa acestora.

Precizează că procuratura ilegal a denaturat esenţa problemelor şi nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată. Procurorii nu au examinat plângerea sa împotriva acestora sub aspectul de urmărire penală, dar au atribuit plângerea penală la categoria de „petiţie” cu pretenţii civile. Iar, dînsul nu a cerut apărarea drepturilor sale civile de procuratură sau vreo imixtiune la înfăptuirea justiţiei civile, ci a solicitat urmărirea penală în privinţa şefilor UTM.

Indică că pentru a nu urmări penal şefii UTM, procurorii împreună cu aceştia s-au eschivat de la adoptarea ordonanţelor, avînd scopul de a-i îngradi accesul la justiţie.

La data 04.02.2016 s-a adresat Judecătorei Centru cu o plângere împotriva eschivării Procuraturii mun. Chişinău de a începe urmărirea penală, însă la 20.04.2014 Judecătoria sect. Râşcani a adoptat o încheiere irevocabilă prin care a respins plângerea ca inadmisibilă.

Menţionează că nici până în prezent pe marginea plângerilor adresate, Procuratura mun. Chişinău nu a adoptat ordonanţă susceptibilă de atac, de pornire sau refuz în începerea urmăririi penale, nu i-a adus la cunoştinţă eventuala ordonanţa şi nu i-a eliberat copie de pe ordonanţă, prin înmânarea contra semnătura pentru a o ataca la procurorul ierarhic superior sau injustiţie.

Prin hotărîrea Judecătorei Chişinău sediul Buiucani din 08 februarie 2017 acţiunea a fost respinsă.

Pruteanu Igor a depus apel împotriva hotărîrii primei instanţe, solicitînd casarea ei şi emiterea unei noi hotărîri prin care a admite acţiunea.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 15 iunie 2017 a fost respins apelul declarat de Pruteanu Igor şi menţinută hotărîrea primei instanţe.

La 14 septembrie 2017 Pruteanu Igor a declarat recurs împotriva deciziei instanţei de apel, solicitînd casarea hotărîrilor judecătoreşti şi emiterea unei noi hotărîri prin care a admite acţiunea.

În motivarea recursului s-a invocate că instanţele judecătoreşti la judecarea pricinii au încălcat drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului. Instanţele de judecată nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Suşţine că plîngerile sale nu au fost examinate în termeni rezonabili deoarece organul de urmărire penală nu a adoptat ordonanţe, care ar fi posibil de atacat. Prin

această neglijență, Procuratura Chișinău i-a încălcat accesul liber la justiție și dreptul la un recurs efectiv. În rezultat, s-a tergiversat pînă în prezent examinarea plîngerilor sale.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul declarat la data 14 septembrie 2017 se consideră a fi depus în termen.

Examinînd temeiurile recursului declarat de Pruteanu Igor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Pruteanu Igor nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură

civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Pruteanu Igor.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Pruteanu Igor se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru